

การศึกษาการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

นายราพงศ์ แก้วท่าไม้

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THE UTILIZATION OF NATURAL MATERIALS TO CREATE ARTWORK
OF THIRD GRADE STUDENTS IN SCHOOLS UNDER BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION

Mr.Narapong Kaewthamai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Art Education

Department of Art, Music and Dance Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

510548

476321161

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

โดย

นายนราพงศ์ แก้วท่าไม้

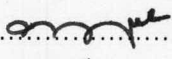
สาขาวิชา

ศิลปศึกษา

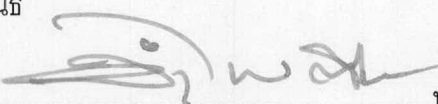
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

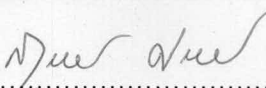
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุษุบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศรีบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ)

นราพงศ์ แก้วท่าไม้ : การศึกษาการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. (A STUDY OF THE UTILIZATION OF NATURAL MATERIALS TO CREATE ARTWORK OF THIRD GRADE STUDENTS IN SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศศ.ดร. สุกัญญา ศรีบุรี, 169 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างประชากรประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 400 คน ครูศิลปศึกษาจำนวน 50 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปศึกษา จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามความคิดเห็นของ นักเรียน

- ด้านการออกแบบ นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.81$)
- ด้านการวางแผนการทำงาน นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.84$)
- ด้านการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติ นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.92$)
- ด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอน นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.18$)

2. การใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามความคิดเห็นของ ครูศิลปศึกษา

- ด้านการออกแบบ ครูศิลปศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.85$)
- ด้านการวางแผนการทำงาน ครูศิลปศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.30$)
- ด้านการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติ ครูศิลปศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.00$)
- ด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอน ครูศิลปศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.76$)

3. ครูศิลปศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างงานศิลปะโดยใช้วัสดุธรรมชาติของนักเรียนดังนี้

3.1 การใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานของนักเรียนมีความสำคัญมาก มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในด้านความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ กระบวนการสร้างงาน ลักษณะนิสัย และทำให้ผู้เรียนรู้ประโยชน์ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.2 ผู้เรียนควรมีจิตสำนึกที่ดี โดยควรได้รับการปลูกฝังให้รักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ผู้เรียนควรได้เห็นตัวอย่างที่หลากหลายเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการสร้างงานศิลปะ

3.3 ผู้เรียนควรเรียนรู้วิธีการ ใช้วัสดุธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า

3.4 ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมการสร้างและการใช้แหล่งการเรียนรู้ทางธรรมชาติให้มากขึ้น

4. ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปศึกษาที่เกี่ยวกับการใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะของนักเรียน

4.1 ด้านการออกแบบ ผู้เรียนควรเรียนรู้องค์ประกอบศิลป์พื้นฐาน ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการสังเกตและให้ออกแบบก่อนสร้างงาน เน้นให้ผู้เรียนรู้จักการแก้ปัญหาจากประสบการณ์จริง

4.2 การวางแผนการทำงาน ในการวางแผนการสอน ควรเน้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการวางแผนก่อนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้คอยให้คำแนะนำ

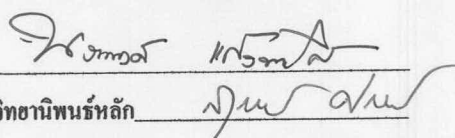
4.3 ด้านการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติ ผู้เรียนควรเห็นความสำคัญของประโยชน์และคุณค่าของวัสดุธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยครูผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สำรวจและทดลองใช้วัสดุธรรมชาติที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและสร้างงานได้อย่างสร้างสรรค์

4.4 ด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอน ผู้เรียนควรปฏิบัติงานตามขั้นตอน จะทำให้ผู้เรียนทำงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยมีครูเป็นผู้แนะนำ ทั้งนี้การจัดกิจกรรมต้องสอดคล้องเหมาะสมกับวัยและการรับรู้ของผู้เรียน

ภาควิชา.....ศิลปะ คนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา.....ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา.....ศิลปศึกษา.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ปีการศึกษา2551.....

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เกิดขึ้นได้ จากความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกฤษณ์ ศรีบุรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาสละเวลา ให้คำปรึกษาช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขรายละเอียดต่างๆ ในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ตลอดมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อำไพ ศิรินสาร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ และขอขอบพระคุณคณาจารย์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ตรวจเครื่องมือในการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญ และครูผู้สอนศิลปศึกษาและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่องานวิทยานิพนธ์

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่น้องในครอบครัว ในการให้กำลังใจ และความช่วยเหลือ ส่งเสริมให้ผู้วิจัยพากเพียรให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาในครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
วิธีการดำเนินการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
การจัดการเรียนการสอนศิลปะ.....	11
พัฒนาการและการแสดงออกทางศิลปะของเด็ก.....	35
การสร้างสรรค้งานศิลปะ.....	49
การสร้างงานศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ.....	54
แนวทางในการนำวัสดุธรรมชาติมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน.....	59
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65
3 วิธีดำเนินการวิจัย	73
การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น.....	73
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	74
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและเสนอข้อเสนอนะ.....	81
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82

5	สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	109
	สรุปผลการวิจัย.....	111
	อภิปรายผลการวิจัย	120
	ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	123
	รายการอ้างอิง	124
	ภาคผนวก	134
	ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	135
	ภาคผนวก ข. รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปศึกษา.....	137
	ภาคผนวก ค. รายชื่อโรงเรียนที่ทำการเก็บข้อมูลวิจัย.....	139
	ภาคผนวก ง. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	144
	ภาคผนวก จ. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	167
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	169

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียน.....	84
2	ค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของนักเรียนในด้านการออกแบบ.....	88
3	ค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของนักเรียนในด้านการวางแผนการทำงาน.....	90
4	ค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของนักเรียนในด้านการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติ.....	91
5	ค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของนักเรียนในด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอน.....	92
6	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปจากการตอบแบบสอบถามของครูศิลปศึกษา.....	94
7	ค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาในด้านการออกแบบ.....	99
8	ค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาในด้านการวางแผนการทำงาน.....	100
9	ค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาในด้านการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติ.....	102
10	ค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาในด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอน.....	104